

Prof. dr hab. inż. arch. Artur Jasiński

Krakowska Akademia im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego

Wydział Architektury i Sztuk Pięknych

RECENZJA

wniosku habilitacyjnego dr inż. arch. Małgorzaty Doroz-Turek z Wydziału Budownictwa i Architektury Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach.

1. PODSTAWA FORMALNO-PRAWNA

- Wniosek Kandydatki z dnia 25 września 2023 skierowany do Rady Doskonałości Naukowej;
- Uchwała nr 830/36/RDND01/2021-2024 Rady Dyscypliny Naukowej Architektura i Urbanistyka Politechniki Wrocławskiej z dnia 24.01.2024 r. w sprawie powołania komisji habilitacyjnej;
- Zawiadomienie Prorektora Politechniki Wrocławskiej nr 4/02/D01/2024 o wyznaczeniu Recenzenta i Członka Komisji Habilitacyjnej z dnia 02.02.2024.

2. PODSTAWA MERYTORYCZNA

Dokumentacja załączona do wniosku habilitacyjnego, zawierająca m.in. wniosek, dane wnioskodawcy, kopię dyplomu nadania stopnia doktora nauk technicznych, autoreferat, wykaz aktywności naukowych obejmujący wykaz opublikowanych prac naukowych, oraz wykaz obejmujący dorobek dydaktyczny i popularyzatorski oraz informacje o współpracy międzynarodowej i dokumentację osiągnięć stanowiących podstawę przewodu habilitacyjnego.

3. PODSTAWOWE INFORMACJE O HABILITANTCE

Pani dr inż. arch. Małgorzata Barbara Doroz-Turek ukończyła Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Kielcach kierunek formy użytkowe, ze specjalnością kamieniarstwo artystyczne. Następnie ukończyła Wydział Architektury Politechniki Krakowskiej broniąc z wyróżnieniem dyplom w 2001 roku. Promotorem jej pracy dyplomowej, poświęconej rewaloryzacji zespołu klasztornego w Pińczowie, był profesor Zbigniew Białkiewicz. Już na studiach, w 2000 roku, rozpoczęła pracę jako wolontariuszka-asystentka prof. Zbigniewa Białkiewicza w Instytucie Historii Architektury Polskiej i Konserwacji Zabytków. W 2009 roku uzyskała na Politechnice Wrocławskiej stopień doktora nauk technicznych w specjalności historia architektury za dysertację p.t. „Średniowieczna architektura klasztorna kanoników regularnych św. Augustyna na Śląsku”, wykonaną pod kierunkiem prof. Ewy Łużynieckiej. Recenzentami tej pracy byli prof. Zbigniew Świechowski i prof. Olgierd Czerner. Na uwagę zasługuje konsekwentny przebieg kariery zawodowej i naukowej Habilitantki skoncentrowanej wokół problematyki historii architektury i ochrony zabytków.

W okresie od 2011 roku do 2015 roku, po uzyskaniu stopnia doktora, pracowała w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, na stanowisku wykładowcy

uczelni. Od 2013 roku pracuje jako nauczyciel akademicki na Wydziale Budownictwa i Architektury Politechniki Świętokrzyskiej, najpierw jako asystent, a od 2014 roku jako adiunkt. Jej specjalizacją zawodową jest nadal historia architektury i konserwacja zabytków.

4. OCENA OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH

Jako swoje osiągnięcie naukowe habilitantka wskazała monografię naukową pt. „Bazylika Katedralna PW. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kielcach. Przeobrażenia architektury kościoła od średniowiecza do XX wieku”. Jej recenzentami byli prof. PW Robert Kunkel i prof. Maciej Motak. Praca ta ukazała się w 2023 roku w Wydawnictwie Politechniki Świętokrzyskiej, zaliczonym do wykazu wydawnictw publikujących recenzowane monografie naukowe (komunikat Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 29 września 2020 r.). Tym samym należy uznać, że spełnione zostały warunki formalne dotyczące osiągnięcia naukowego określone w Ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2023.742 art. 219 pkt. 2.a).

Prezentowana monografia jest podsumowaniem przeprowadzonych przez Autorkę badań naukowych, przede wszystkim badań archiwalnych, sumujących stan wiedzy na temat tej budowli. Należy podkreślić że jest to pierwsza historyczna monografia kieleckiej katedry, ważnej dla Kielc i dla całego Regionu Świętokrzyskiego. Głównym przedmiotem badań była historia budowy i przeobrażeń architektury, a także prac restauracyjnych i konserwatorskich tej budowli sakralnej. Na podstawie przeprowadzonych badań archiwalnych została dokonana analiza materiału źródłowego ikonograficznego i pisanego. Na ich podstawie Autorka postawiła hipotezy jak mogła ta świątynia wyglądać w średniowieczu, a następnie jak mogła ulegać przeobrażeniom w kolejnych fazach budowlanych, które doprowadziły do obecnej formy architektonicznej. Autorka rozszerzyła zakres swoich badań, aby przedstawić także sylwetki osób związanych z powstaniem świątyni i jej przeobrażeniami.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że w ramach kwerendy Autorka dotarła do prac dotychczas niepublikowanych i wątków, które zostały pominięte. Między innymi w całości przedstawiła plany Wilhelma Giersza, projekty Franciszka Ksawerego Kowalskiego, a także niezrealizowane plany przebudowy terenów przy katedrze autorstwa Bohdana Pniewskiego. W ramach prac badawczych Autorka realizowała własne badania architektoniczne *in situ*, w szczególności rzutu, elewacji i detali architektonicznych. Na zakończenie Autorka wskazuje na obszary wymagające sporządzenia nowoczesnych badań archeologicznych i architektonicznych, w tym nieinwazyjnych badań geofizycznych metodą GPR a także szczegółowych inwentaryzacji wykonywanych metodą skanowania laserowego 3D. Autorka wspomina, że planuje dalsze badanie tego obiektu na tle innych średniowiecznych zabytków sakralnych województwa świętokrzyskiego.

Jak pisze Autorka – kielecka katedra razem z dawnym pałacem biskupów krakowskich składa się na polskie dziedzictwo, będące wyznacznikiem tożsamości Kielc i województwa świętokrzyskiego. Należy zatem ocenić, że prezentowana monografia stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka, gdyż wnosi cenny materiał badawczy prezentujący przekształcenia architektoniczne katedry kieleckiej na przestrzeni wieków. Wyniki prac badawczych Habilitantki mogą być wykorzystane w przyszłości w pracach remontowych/konserwatorskich i adaptacyjnych katedry, mogą stanowić też materiał analityczny i porównawczy w trakcie badania i opracowywania innych obiektów.

W mojej ocenie przedstawiona monografia „Bazylika Katedralna PW. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kielcach. Przeobrażenia architektury kościoła od średniowiecza do XX wieku” autorstwa dr inż. arch. Małgorzaty Barbary Doroz-Turek jest wartościowym opracowaniem naukowym, które stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka, szczególnie w zakresie historii architektury, ochrony zabytków i badań materialnych śladów polskiego dziedzictwa kulturowego.

Warto także odnotować że Habilitantka ma w swoim dorobku naukowym drugą, autorską monografię naukową, zatytułowaną: „W kręgu średniowiecznej architektury wrocławskich kanoników regularnych św. Augustyna” wydaną w 2019 roku przez Wydawnictwo Politechniki Świętokrzyskiej, która była poszerzeniem i podsumowaniem problematyki wcześniej podjętej w pracy doktorskiej.

5. OCENA AKTYWNOŚCI NAUKOWO-BADAWCZEJ

Dorobek naukowy Pani dr inż. arch. Małgorzaty Barbary Doroz-Turek w okresie po uzyskaniu stopnia doktora nauk technicznych, obejmuje 36 publikacji naukowych. Oprócz dwóch monografii wymienionych powyżej są to dwa artykuły z konferencji międzynarodowych zarejestrowanych w Web of Science i Scopus, 2 artykuły z ministerialnej listy czasopism naukowych część A, 9 artykułów z czasopism naukowych – część B, a także 19 rozdziałów w monografiach naukowych, oraz jeden artykuł wydany w piśmie poza listą ministerialną. W większości były to jej publikacje autorskie, tylko cztery z nich były współautorskie. Publikacje te były wielokrotnie cytowane (Scopus 4, Web of Science 4, Google Scholar 22). Indeks Hirscha =3, łącznie 649 tzw. punktów ministerialnych. W tym świetle dorobek naukowy Habilitantki należy ocenić jako znaczący.

Habilitantka, po uzyskaniu stopnia doktora wielokrotnie uczestniczyła w konferencjach naukowych – w dokumentacji do wniosku wymienia 10 wystąpień na konferencjach międzynarodowych i 22 referaty na konferencjach krajowych. Ponadto była współorganizatorem pięciu konferencji międzynarodowych i krajowych. Uczestniczyła w wymianie międzynarodowej kadry dydaktycznej w ramach programu Erasmus+, prowadząc w 2021 roku wykłady na Uniwersytecie w Lizbonie. Efektem tego wyjazdu była artykuł poświęcony portugalskiemu podejściu do ochrony zabytków na przykładzie odbudowy obiektów sakralnych w Lizbonie. Od 2012 roku Habilitantka jest Członkiem Zwyczajnym Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS (International Council of Monuments and Sites), jest też aktywnym członkiem Stowarzyszenia Historyków Sztuki. Aktywność naukowo-badawczą i organizacyjną Habilitantki należy ocenić jako ponadprzeciętną.

Habilitantka wykazała się także aktywnością naukową realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury. W okresie od 2011 roku do 2015 roku, po uzyskaniu stopnia doktora, pracowała w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, na stanowisku wykładowcy uczelni. Efektem pracy na tej uczelni było pięć publikacji naukowych opublikowanych w recenzowanych czasopismach. W tym czasie odbyła też szkolenie „The methodology of Writing Grant Proposals and Scientific Papers” na Uniwersytecie w Haskolinn, Reykjavik, Islandia. W latach 2021-2023 uczestniczyła w dwóch projektach naukowych realizowanych w ramach minigrantów POB Heritage przez Uniwersytet Jagielloński w Krakowie. Efekty badań prowadzonych w ramach tych projektów były

prezentowane na dwóch konferencjach międzynarodowych, a także opublikowane w czasopiśmie naukowym „Wiadomości Konserwatorskie”.

Habilitantka aktywnie uczestniczy także w pracach organizacyjnych swojej Uczelni, pełniąc funkcje w różnego typu jednostkach organizacyjnych, zespołach zadaniowych i komisjach konkursowych i egzaminacyjnych. Wykonuje także czynnie zawód architekta, współpracując z pracownikami architektonicznymi wykonującymi projekty konserwacji lub adaptacji obiektów zabytkowych. Oprócz prowadzenia wykładów i ćwiczeń, a także opieki nad praktykami inwentaryzacyjnymi była promotorką 22 dyplomów inżynierskich i 8 magisterskich, była też recenzentką 53 prac dyplomowych.

Na podstawie przedstawionych dokumentów mogę stwierdzić, że Pani dr inż. arch. Małgorzata Barbara Doroz-Turek jest nauczycielem akademickim zaangażowanym w działalność dydaktyczną, organizacyjną i naukową. Mogę uznać jej aktywność naukowo-badawczą jako wystarczającą w staraniach o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego. Habilitantka spełnia także ustawowy warunek o realizacji aktywności naukowej na więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury (art. 219. pkt.3).

6. KONKLUZJA

Stwierdzam, że przedłożona do oceny dokumentacja, poparta osiągnięciem naukowym w postaci monografii naukowej pt. „Bazylika Katedralna PW. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Kielcach. Przeobrażenia architektury kościoła od średniowiecza do XX wieku” spełnia wymagania ustawowe związane z postępowaniem habilitacyjnym. W mojej ocenie dorobek naukowy Pani dr inż. arch. Małgorzata Barbara Doroz-Turek stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka.

Stwierdzam tym samym, że - w mojej opinii - zarówno dorobek naukowy, jak również aktywność naukowa Kandydatki spełniają wymogi ustawy o Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 poz. 742) i ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017 r. poz. 1789) i stawiam wniosek do Rady Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej o dopuszczenie Pani dr inż. arch. Małgorzaty Barbary Doroz-Turek do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Kraków, dnia 7.03.2024

Artur Jasiński